

Załącznik
do uchwały Nr VI/48/2019
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia 29 marca 2019 r.

Sprawozdanie dyrektora
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Inowrocławiu
z działalności Centrum w 2018 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, zwane dalej Centrum, zostało utworzone uchwałą nr IV/21/99 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 19 stycznia 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu i działa jako samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Starosta Inowrocławski przy pomocy Centrum sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym jednostką kieruje dyrektor, w oparciu o następujące działy:

- 1) Dział Pomocy Instytucjonalnej, realizujący zadania związane z rodzinami zastępczymi i usamodzielnieniami, domami pomocy społecznej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz Systemem Informatycznym POMOST;
- 2) Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizujący zadania związane z likwidacją barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowaniem do turnusów rehabilitacyjnych, środków ortopedycznych pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego, warsztatów terapii zajęciowej oraz rehabilitacji zawodowej;
- 3) Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) Dział Administracyjno-Finansowy;
- 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- 6) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło 35,2. Działalność Centrum finansowana była ze środków własnych Powiatu Inowrocławskiego, odpisu 2,5% środków z PFRON-u na obsługę realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz dotacji celowej przeznaczonej na funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 9 443 pism, a 5 556 zostało wysłanych.

W roku 2018 Centrum przygotowało 6 projektów uchwał przyjętych przez Radę Powiatu Inowrocławskiego.

Domy pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w powiecie inowrocławskim funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej, w których na liczbę miejsc statutowych 437 przebywało średnio 437 mieszkańców. Wszystkie domy w powiecie posiadają wymagane standardy i zezwolenia na prowadzenie domu. Każdy z domów ma określony typ w zależności od schorzeń podopiecznych.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące funkcjonowania domów pomocy społecznej.

Tabela 1

Dom Pomocy Społecznej w:	typ domu	liczba miejsc statutowych	średnia liczba mieszkańców	liczba mieszkańców na 31.12.2018 r.
Inowrocławiu	dla osób w podeszłym wieku	90	90	89
Ludzisku	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	100	100	100
Parchaniu	dla osób przewlekle psychicznie chorych	80	80	80
Tarnówku	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	80	80	80
Warzynie	dla osób przewlekle psychicznie chorych	87	87	87
R A Z E M		437	437	436

Tabela 2

Dom Pomocy Społecznej w:	średniomiesięczny koszt utrzymania mieszkańca	stawka żywieniowa w zł
Inowrocławiu	3 662,06	8,10
Ludzisku	3 632,38	8,55
Parchaniu	3 875,52	8,50
Tarnówku	3 709,50	8,21
Warzynie	3 387,71	8,29

Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, późn. zm.) wprowadziła nowe zasady finansowania i zobowiązała mocą art. 61 rodzinę oraz gminę do regulowania różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby przebywające w placówkach pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej na 31 grudnia 2018 r. przebywało 228 osób, których pobyt był dofinansowany z budżetu państwa oraz 208 osób, których pobyt finansowały gminy oraz rodziny. Powyższe dane przedstawiają tabele 3 i 4.

Tabela 3

Dom Pomocy Społecznej w:	odpłatność za pobyt w zł:		
	według starych zasad	według nowych zasad	ogółem
Inowrocławiu	161 360,29	2 813 326,87	2 974 687,16
Ludzisku	797 544,79	1 299 776,04	2 097 320,83
Parchaniu	430 331,50	1 693 977,96	2 124 309,46
Tarnówku	672 054,24	873 638,58	1 545 692,82
Warzynie	402 514,02	1 758 802,74	2 161 316,76
RAZEM	2 463 804,84	8 439 522,19	10 903 327,03

Tabela 4 Mieszkańcy umieszczeni wg starych i nowych zasad.

Dom Pomocy Społecznej w:	stare zasady	nowe zasady
Inowrocławiu	16	73
Ludzisku	69	31
Tarnówku	60	20
Parchaniu	41	39
Warzynie	42	45
Razem	228	208

W domach pomocy społecznej przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty oraz średnie miesięczne wynagrodzenie przedstawiało się następująco:

Tabela 5

Dom Pomocy Społecznej w:	przeciętne wynagrodzenie w zł	przeciętne zatrudnienie w etatach
Inowrocławiu	2 794,00	59
Ludzisku	2 748,10	68,87
Parchaniu	2 704,00	61
Tarnówku	2 773,40	58
Warzynie	2 646,21	63,14
Razem		310,01

W domach pomocy społecznej zatrudnionych było 325 osób.

Mieszkańcy przebywający w domach pomocy społecznej na starych zasadach posiadają własne środki finansowe. 218 osób posiada renty lub emerytury, natomiast 10 osób otrzymuje zasiłki stałe.

Struktura wiekowa osób przebywających w domach pomocy społecznej przedstawia się następująco.

Tabela 6

Wyszczególnienie	od 19 do 40 lat	od 41 do 60 lat	od 61 do 74 lat	powyżej 74
DPS Inowrocław	0	8	24	57
DPS Ludzisko	20	62	14	4
DPS Parchanie	10	25	32	13
DPS Tarnówko	30	36	11	3
DPS Warzyn	16	31	36	4
Razem	76	162	117	81

Największa rotacja mieszkańców występuje w Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z uwagi na wiek oraz stan chorobowy osób w nim umieszczanych. W roku

sprawozdawczym 38 osób zostało umieszczonych w ww. domu.

Zadaniem domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu inowrocławskiego jest zapewnienie całodobowej opieki, oraz zaspakajanie potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych na poziomie obowiązujących standardów. W zakresie potrzeb bytowych dom zapewnia: mieszkanie, wyżywienie, ubranie oraz środki czystości. W zakresie usług opiekuńczych i wspomagających dom zapewnia: pielęgnację, rehabilitację, terapię zajęciową, zajęcia kulturalne i rekreacyjne. Wszystkie działania domów pomocy społecznej są dla ich mieszkańców bezpłatne z mocy obowiązujących przepisów standaryzacyjnych. We wszystkich domach działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, których celem działalności jest opracowanie i wdrożenie planów indywidualnego wsparcia. Każdy z domów posiada procedury dotyczące mieszkańców i personelu określające zasady postępowania w niektórych sytuacjach z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców zgodnie z obowiązującym prawem.

W roku 2018 Centrum wydało 266 decyzji dotyczących mieszkańców domów pomocy społecznej w tym:

- 1) 60 o umieszczeniu w domu pomocy społecznej;
- 2) 12 uchylających pobyt w domu pomocy społecznej;
- 3) 2 zmieniające pobyt w domu pomocy społecznej;
- 4) 4 odmowne;
- 5) 188 o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Ogółem budżety domów pomocy społecznej wyniosły 19 788 151,04 zł.

Finansowanie odbywało się z:

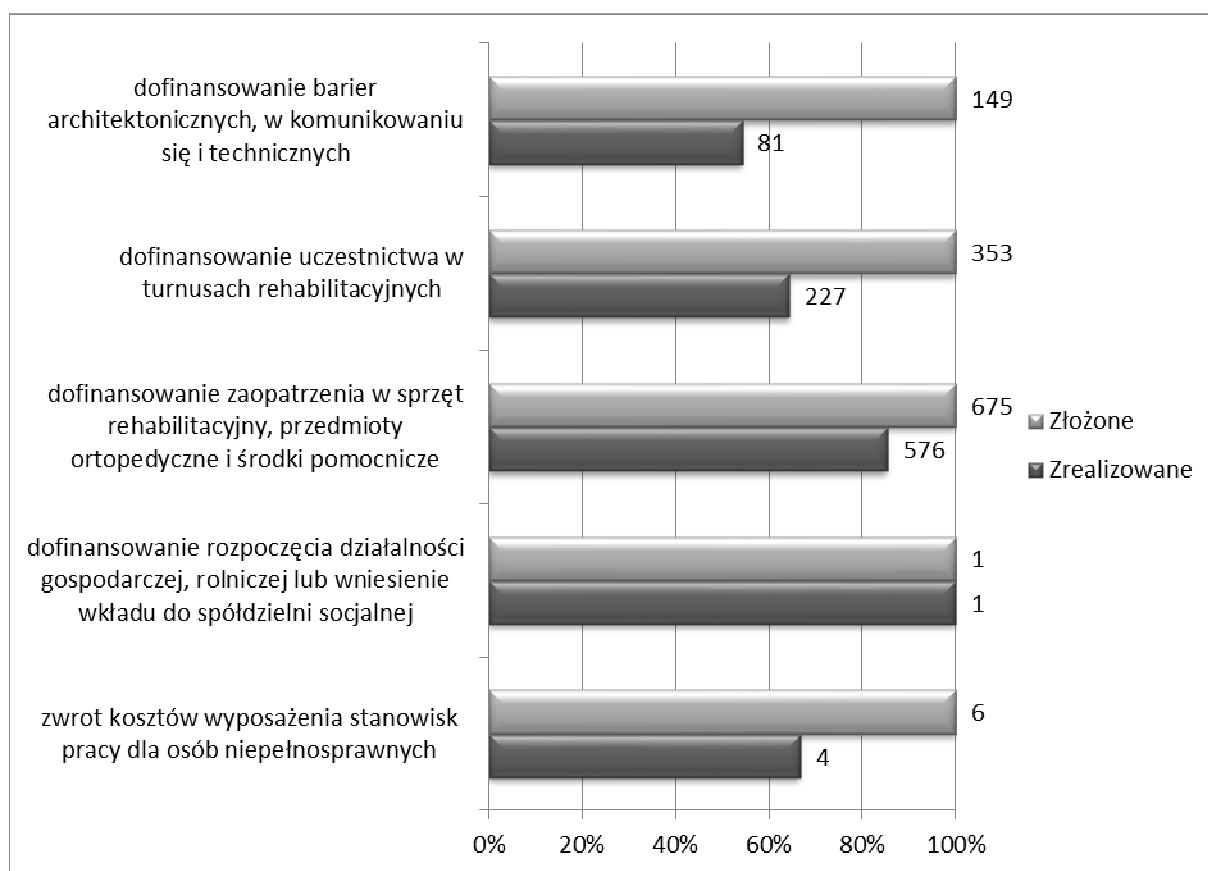
- 1) dotacji celowej z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu w wysokości 8 290 185 zł;
- 2) odpłatności mieszkańców w wysokości 4 572 020,92 zł;
- 3) odpłatności gmin w wysokości 6 331 306,11 zł;
- 4) dotacji z PFRON w wysokości 80 000 zł;
- 5) środków własnych powiatu w wysokości 514 639,01 zł.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką realizującą zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511, z późn. zm.), zwaną dalej ustawą.

Powiat Inowrocławski otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2018 rok środki w wysokości **2 079 232 zł**, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 538, z późn. zm.).

Wydatkowanie środków przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z przeznaczeniem na zadania należące do kompetencji samorządu powiatowego przedstawiają, poniższe wykresy i tabela.

Wykres

1

Wyszczególnienie zadań	środki PFRON na 2018 r.	złożone wnioski		wyplacone dofinansowanie	
		liczba	kwota	liczba osób	kwota
zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	147 650,00 zł	6	262 018,00 zł	4	147 650,00 zł
dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	497 880,00 zł	1	497 880,00 zł	30	497 880,00 zł
dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	40 000,00 zł	1	60 000,00 zł	1	40 000,00 zł
dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych	50 309,00 zł	16	77 531,00 zł	589	50 236,50 zł
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	600 848,00 zł	675	1 298 883,00 zł	576	600 848,00 zł
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	435 545,00 zł	353	640 003,00 zł	227	435 545,00 zł
dofinansowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	307 000,00 zł	149	966 803,20 zł	81	306 678,91 zł
RAZEM:	2 079 232,00 zł		3 803 118,22 zł		2 078 838,41 zł

Tabela 7

Niepełnosprawność jest zjawiskiem bardzo powszechnym, występującym na całym świecie. Nie wszyscy zdają sobie sprawę z tego w jak dużej skali występuje, mimo iż należy mieć świadomość, że możemy stać się kiedyś osobami niepełnosprawnymi. Miliony osób cierpi z powodu niepełnosprawności, czyli każdej utraty sprawności lub nieprawidłowości w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym bądź anatomicznym.

Osoby dotknięte ograniczeniami sprawności mają również trudności w zaakceptowaniu samego siebie. Niewątpliwie załamanie oraz brak wiary w sens dalszego życia opóźniają proces rehabilitacji i leczenia, a także obniżają przewidywane efekty tych działań. Sytuacja wiąże się z silnymi emocjami, które towarzyszą ludziom w takich przypadkach. Problem z przystosowaniem i oswojeniem się z sytuacją dotyka większości osób niepełnosprawnych, tracą one wiarę i nadzieję na polepszenie swojej sytuacji.

Różnego rodzaju dysfunkcje bardzo często skutecznie uniemożliwiają prawidłowe wykonywanie ról społecznych, jakie narzuca codzienność, dlatego osobom niepełnosprawnym należy się zrozumienie oraz pomoc ze strony otoczenia. Niestety bardzo często osoby niepełnosprawne ulegają zjawisku stygmatyzacji, które docelowo prowadzi do wykluczenia społecznego. Wykluczenie społeczne natomiast jest sytuacją, w której jednostka pod wpływem wielu zdarzeń nie może uczestniczyć w życiu społecznym i nie ma na to większego wpływu. Nie korzysta tym samym z podstawowych praw, instytucji oraz rynku pracy, które powinny być dostępne dla wszystkich. Jako społeczeństwo i zarazem otoczenie osób niepełnosprawnych należy dążyć do tego, aby likwidować bariery i sprawiać, aby z dnia na dzień osobom niepełnosprawnym żyło się lepiej i aby wszystkie te osoby czuły się pełnowartościowymi członkami społeczności.

Do zadań powiatu realizowanych przez powiatowe centrum pomocy rodzinie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych, podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób. Zgodnie z ustawą powiat jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Klientami Centrum, korzystającymi z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o zaliczeniu

do jednego ze stopni niepełnosprawności, osoby całkowicie lub częściowo niezdolne do pracy lub dzieci do 16 roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

W zależności od indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, powiatowe centra pomocy rodzinie w ramach środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych realizują następujące zadania.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych:

- 1) refundacja kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy;
- 2) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej skierowanej przez powiatowy urząd pracy;
- 3) finansowanie szkoleń;
- 4) udzielanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo w formie spółdzielni socjalnej;
- 5) dofinansowanie do 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych a kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej;
- 6) zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu;
- 7) instrumenty rynku pracy;
- 8) dofinansowanie utworzenia stanowiska pracy w spółdzielni socjalnej dla skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby niepełnosprawnej oraz dofinansowanie kosztów wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego w okresie do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji;
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się;
- 5) dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W 2018 r. w ramach udzielonego wsparcia **571** osób posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności otrzymało dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na kwotę **587 888,00 zł**, w tym:

Tabela 8

Nazwa przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego	Liczba dofinansowanych przedmiotów
aparaty słuchowe (w tym wkładki uszne)	262
środki pomocnicze (pieluchomajtki, podkłady, wkładki anatomiczne, cewniki, zbiorniki na insulinę)	213
protezy kończyn dolnych (w tym pończochy kikutowe oraz naprawy)	37
wózki inwalidzkie	21
aparat z maską do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego	18
obuwie ortopedyczne	13
balkoniki	11
ortezy	9
materace p/odleżynowe	7
protezy piersi	6
poduszki p/odleżynowe ³ gorsety korekcyjne	3
systemy wspomagające słyszenie	2
kule łokciowe	2
urządzenie multifunkcyjne	1
pionizator	1
krtań elektroniczna	1
proteza oka	1
soczewka kontaktowa twarda	1

Aparaty słuchowe otrzymało 262 wnioskodawców, a 2 osoby skorzystały z dofinansowania do systemu wspomagającego słyszenie. Posiadanie, używanie aparatów słuchowych oraz systemów wspomagających słyszenie ma na celu polepszenie jakości i komfortu życia rodzinnego, towarzyskiego. Stwarza warunki do samodzielnego

funkcjonowania w rodzinie, środowisku lokalnym, szkolnym i zawodowym. Ułatwia osobom z dysfunkcją narządu słuchu komunikowanie się z otoczeniem, wykonywanie czynności życiowych, wpływa na osiągnięte wyniki w nauce oraz poziom wykształcenia, by osoba niepełnosprawna mogła cieszyć się z codziennego życia oraz kierować nim łatwiej, aktywniej.

Środki pomocnicze, takie jak pieluchomajtki, wkładki anatomiczne, worki do zbioru moczu i cewniki otrzymało 213 wnioskodawców. Stosowanie środków pomocniczych, podnosi komfort życia chorego, pozwala utrzymać skórę w dobrym stanie, to dbałość o dobro, higienę i zdrowie. Mogą być używane zarówno przez osoby prowadzące aktywny tryb życia, jak przez obłożnie chorych, unieruchomionych na długi czas w łóżku, którzy także korzystają z dofinansowania do poduszek lub materacy przeciwoodleżynowych, których zadaniem jest zapobieganie powstawaniu odleżyn u osób przewlekle chorych.

Z dofinansowania do zakupu protez kończyn dolnych oraz naprawy skorzystało 37 osób. Amputacja kończyn w wyniku chorób lub wypadków, wiąże się z koniecznością zakupu protezy. Świadomość kalectwa powoduje utratę samodzielności, ograniczenie kontaktów społecznych. Zasadniczo u osoby niepełnosprawnej zmienia się sytuacja społeczna i ekonomiczna, także aktywność fizyczna ulega znacznemu pogorszeniu. Niepełnosprawni odczuwają brak swobody w poruszaniu się, co ogranicza ich życie społeczne, prywatne jak i zawodowe. Proteza jest dla każdego pacjenta produktem wyjątkowym, pełni w jego życiu szczególną rolę. Otrzymane dofinansowanie i zakup protezy, pozwala na prowadzenie aktywniejszego życia społecznego, a przede wszystkim umożliwia powrót do pracy zawodowej.

Dofinansowanie do zakupu wózków inwalidzkich otrzymało 21 wnioskodawców. Upośledzenie narządu ruchu wiąże się zazwyczaj z ograniczeniem sprawności fizycznej danej osoby, niemożliwością podjęcia pracy, ale także z niemożnością wykonywania pewnych ról społecznych, a co za tym idzie niejednokrotnie załamaniem psychicznym osoby niepełnosprawnej. Głównymi problemami osób niepełnosprawnych, tej grupy, są szeroko występujące wokół nich różnego rodzaju bariery. Dla osób korzystających z tego rodzaju wsparcia ważne jest życie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, prosty dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się i powszechne korzystanie ze środków transportu, możliwość łatwiejszej komunikacji. Udzielone dofinansowanie powinno powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej wydajniejsze funkcjonowanie.

Zrealizowano pozytywnie 18 wniosków osób starających się o aparaty do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego. Protezy powietrzne kupowane są zgodnie z indywidualnymi potrzebami klienta. Ułatwiają one i poprawiają komfort oddychania podczas snu. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu do protez powietrznych chorzy znacznie poprawiają swoją aktywność życiową, redukują senność i apatię, zmęczenie w ciągu dnia. Korzystanie z tego rodzaju urządzeń jest jedyną metodą na normalne, zdrowe życie bez zachowań agresywnych, rozdrażnienia i niepokoju. Ustępuje podwyższony poziom lęku, depresja, trudności z pamięcią i koncentracją uwagi, konflikty rodzinne lub w pracy.

Przyznano dofinansowanie do 13 sztuk obuwia ortopedycznego. Osoby korzystające z tego rodzaju wsparcia, to przede wszystkim osoby z różnymi rozwojowymi dysfunkcjami, cierpiące na bóle reumatyczne, stóp, osoby po urazach, a także chorzy na cukrzycę z tzw. stopą cukrzycową. Odpowiednio dobrane obuwie koryguje wady postawy, niedoskonałości w budowie stóp a także ich schorzenia.

Łącznie 2 osoby skorzystały z dofinansowania do zakupu urządzenia multifunkcyjnego oraz pionizatora tj. urządzeń do terapii i rehabilitacji, pomagających funkcjonować osobom niepełnosprawnym, które nie nabyły bądź utraciły umiejętność samodzielnego poruszania się bez względu na wiek i poziom rozwoju intelektualnego między innymi: MPD, SM, dystrofia, hemiplegia, paraplegia, tetraplegia, miopatie, urazy kończyn dolnych, porażenie wiotkie i spastyczne.

W ramach środków PFRON osoby niepełnosprawne z upośledzeniem narządu ruchu mają również możliwość skorzystania z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego tj. sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia, integracji społecznej, potwierdzonego zaświadczeniem lekarskim zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami osoby niepełnosprawnej.

W 2018 roku 5 osób otrzymało dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w wysokości **12 960,00 zł**, w tym: 3 rowery rehabilitacyjne, 1 rotor elektryczny, 1 wioślarz.

Mimo wielu akcji i kampanii społecznych wciąż spotykane są sytuacje, w których osoby niepełnosprawne są wytykane palcami i izolowane przez resztę społeczeństwa. Negatywne reakcje otoczenia, niechęć, obojętność powodują daleko idące konsekwencje, a osoby niepełnosprawne maksymalnie ograniczają kontakt z resztą społeczeństwa. Spowolniony jest także proces adaptacyjny oraz rehabilitacji.

Pozytywne reakcje i normalność w kontaktach międzyludzkich sprzyjają aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, dają szansę na samodzielne życie i kreatywne rozwiązania.

Rehabilitacja zawodowa odgrywa bardzo ważną rolę w rehabilitacji osób niepełnosprawnych i jest nierozdzielnie powiązana z rehabilitacją społeczną. Jedną z podstawowych wartości w życiu osób niepełnosprawnych stanowi praca. Wykonywanie pracy zawodowej nie tylko zapewnia egzystencję osobie niepełnosprawnej; ma też decydujący wpływ na poczucie własnej wartości, pozwala czuć się osobą niezależną, użyteczną społecznie oraz określa jej pozycję w hierarchii społecznej.

Realizacja przez Centrum zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikających z ustawy umożliwia osobom niepełnosprawnym wsparcie finansowe przy podejmowaniu własnej działalności gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowiskach pracy wyposażonych stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Dofinansowanie kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych stanowi jednocześnie formę zachęty dla pracodawców zamierzających zatrudniać niepełnosprawnych pracowników.

W ramach rehabilitacji zawodowej realizowano dwa zadania.

Pierwszym zadaniem był zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych (art. 26e ustawy). Wpłynęło 6 wniosków, na łączną kwotę 262 018 zł.

Jeden wniosek nie spełniał kryteriów formalnych i merytorycznych, co uniemożliwiło jego rozpatrzenie; jeden pracodawca odstąpił od ubiegania się o dofinansowanie.

Dofinansowania udzielono **4** pracodawcom ubiegającym się o zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy. W wyniku zawartych umów powstały 4 nowe stanowiska pracy:

- a) dozorca z obsługą monitoringu,
- b) obsługa automatu krawieckiego,
- c) koordynator służby ratowniczej,
- d) operator maszyny do produkcji kartonów.

Drugim realizowanym zadaniem było **jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej lub rolniczej** (art. 12a ustawy), o które ubiegała się 1 osoba, wnioskując o kwotę 60 000 zł.

Dofinansowanie w kwocie 40 000 zł przyznano osobie, rozpoczynającej działalność w zakresie świadczenia usług fryzjerskich.

Na terenie powiatu inowrocławskiego funkcjonuje jeden warsztat terapii zajęciowej - Warsztat Terapii Zajęciowej „Razem” przy Stowarzyszeniu Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu dla 30 uczestników.

Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.

Realizacja przez warsztat zadań odbywa się poprzez:

- 1) ogólne usprawnianie;
- 2) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej;
- 3) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej;
- 4) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy;
- 5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

W 2018 r, w zajęciach uczestniczyło 30 osób niepełnosprawnych, 20 z orzeczeniem o znacznym i 10 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Większość uczestników posiadała niepełnosprawność intelektualną różnego stopnia, w niektórych przypadkach występowało sprzężenie niepełnosprawności oraz współistniejące choroby.

Zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 587) jednostka prowadząca warsztat składa powiatowi roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu, zwane dalej "sprawozdaniem", w terminie do dnia 1 marca następnego roku. Sprawozdanie to stanowi podstawę do dokonywania przez powiat corocznej oceny działalności warsztatu.

Sprawozdanie zawiera w szczególności:

- 1) rozliczenie roczne oraz informacje o wykorzystaniu przez warsztat środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług;
- 2) informacje o:
  - a) liczbie uczestników warsztatu oraz stopniu i rodzaju ich niepełnosprawności,
  - b) ogólnej frekwencji uczestników w zajęciach warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego,
  - c) formach i metodach realizowanej przez warsztat działalności rehabilitacyjnej,
  - d) liczbie uczestników, którzy opuścili warsztat, wraz z podaniem przyczyn ich odejścia,
  - e) liczbie uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie:
    - zaradności osobistej i samodzielności,
    - rehabilitacji społecznej,
    - rehabilitacji zawodowejwraz z opisem tych postępów;
- 3) informacje o decyzjach podjętych przez radę programową w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których rada programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.

Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu, prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej „Razem” złożyło stosowne sprawozdania ze swojej działalności. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na działalność warsztatu przeznaczył w 2018 r. kwotę 497 880 zł, a Powiat Inowrocławski kwotę 55 320. Pieniądze zostały wykorzystane na wynagrodzenia dla pracowników, a także na koszty niezbędne do funkcjonowania warsztatu, energię, koszty ubezpieczenia, materiały do terapii w pracowniach oraz na trening ekonomiczny.

Terapia zajęciowa odbywała się w pracowniach terapeutycznych tj. w pracowni ogrodniczej, stolarskiej, kulinarnej i gospodarstwa domowego, plastyczno-poligraficznej, krawieckiej i umiejętności społecznych. Prowadzone są też zajęcia uzupełniające, rehabilitacja i rewalidacja i zajęcia rekreacyjno-sportowe.

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej „Razem” z Inowrocławia brali udział w wielu zawodach sportowych, między innymi: w Turnieju strzeleckim w Kobylnikach, XI Kujawsko-Pomorskim Mityngu Pływackim WTZ i Środowiskowych Domów Samopomocy, VII Kujawsko-Pomorskim Turnieju Bocce Olimpiad Specjalnych w Brodnicy, w III Powiatowym Turnieju Bowlingowym, zorganizowanym z okazji Dnia Godności Osób

Niepełnosprawnych w Inowrocławiu, w XII Kujawsko-Pomorskim Mityngu Pływackim Placówek Szkolnictwa Specjalnego i Integracyjnego w Bydgoszczy, XIV Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół w Grudziądzu oraz w X Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych pod hasłem „Kruszwickie Echa” w Kruszwicy.

Realizacja przez warsztat działalności rehabilitacyjnej odbywa się za pomocą różnych metod pracy:

- 1) metody aktywnego uczenia się przez działanie, odkrywanie i przeżywanie sytuacji zadaniowych;
- 2) metody naturalnego bogactwa treści, wielości form i metod stymulacji;
- 3) wielofunkcyjnego, wielostronnego wielozadaniowego kształtowania.

W ramach aktywizacji zawodowej w 2018 roku zorganizowano i koordynowano praktyki zawodowe. Podczas tych praktyk uczestnicy zdobywali doświadczenie zawodowe, nowe umiejętności, uczyli się samodzielności w miejscu pracy, rozwijali swoją odpowiedzialność i dojrzałość zawodową, mieli możliwość weryfikacji swoich marzeń i planów z rzeczywistymi możliwościami zawodowymi i zwiększali swoją motywację w dążeniu do pracy.

System rehabilitacji zawodowej objął w 2018 roku kontynuację współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu. Uczestnicy zarejestrowani w PUP systematycznie kontaktowali się z doradcą zawodowym, śledziły oferty pracy, brały udział w spotkaniach z pracodawcami.

Warsztat cieszy się dużym zainteresowaniem wśród osób niepełnosprawnych.

Po zapoznaniu się z przekazanymi materiałami dotyczącymi działalności warsztatu w roku ubiegłym należy ocenić pozytywnie pracę, prowadzoną rehabilitację zawodową, realizację indywidualnych planów terapii i rehabilitacji, metody pracy, współpracę z rodzicami oraz całość prowadzonej dokumentacji warsztatu.

Starosta Inowrocławski podpisał 7 maja 2018 r. porozumienie Nr 57/2018 z Prezydentem Torunia w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji mieszkańca Powiatu Inowrocławskiego, uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej „Arkadia” w Toruniu, w części nie objętej dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Powiat przekazał 1 843,99 zł na pokrycie kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swojego mieszkańca, zgodnie z art. 10b ust. 6 ustawy.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki odgrywa istotną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz we włączaniu tych osób w nurt życia społecznego. Działania, te zwiększając aktywność osób z niepełnosprawnością, przyspieszają proces integracji społecznej.

Organizowanie zajęć i imprez sportowych służy podnoszeniu i nabywaniu sprawności fizycznej przez osoby niepełnosprawne. Sport jako element zdrowego stylu życia chroni zdrowie i ogranicza przyczyny i skutki niepełnosprawności.

Upowszechnianie kultury umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z dóbr dziedzictwa narodowego. Jest ambitną formą spędzania wolnego czasu o szerokich walorach poznawczych i kształcących.

Organizacja rekreacji umożliwia wytchnienie, odpoczynek od pracy. Poprzez zapobieganie przemęczeniu służy ochronie zdrowia.

Organizowanie turystyki stanowi aktywne formy spędzania wolnego czasu poprzez wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania lub wędrowek w celach krajoznawczych.

W roku sprawozdawczym na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wpłynęło 16 wniosków.

Zawarto 16 umów na łączną kwotę 77 531,00 zł.

Stowarzyszenia i organizacje otrzymały dofinansowanie z przeznaczeniem na niżej wymienione cele:

- 1) dofinansowanie z zakresu sportu osób niepełnosprawnych - 3 zadania zostały dofinansowane na kwotę 1 827,50 zł;
- 2) dofinansowanie z zakresu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - 6 zadań zostało dofinansowanych na kwotę 37 260,00 zł;

- 3) dofinansowanie z zakresu kultury osób niepełnosprawnych - 7 zadań zostało dofinansowanych na kwotę 11 149,00 zł.

Dofinansowano następujące zadania.

Tabela 9

<i>Lp.</i>	<i>wnioskodawca</i>	<i>przedmiot dofinansowania</i>	<i>osoby dorosłe</i>	<i>dzieci</i>	<i>kwota przyznana</i>
1.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	Wycieczka do Kołobrzegu	30	0	5 000,00
2.	Stowarzyszenie na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych „WARZYNEK”	Wycieczka do Malborka	30	0	2 160,00
3.	Polski Związek Niewidomych	Obchody Dnia Dziecka	0	20	330,00
4.	Polski Związek Niewidomych	Wycieczka w Bieszczady	49	0	10 000,00
5.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego	Wycieczka pn. „Koncert Kiepur”	5	0	2 100,00
6.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	Wycieczka do Warszawy	44	0	10 000,00
7.	Polski Związek Głuchych	Turniej Dartha	16	0	500,00
8.	Polski Związek Głuchych	Wycieczka do Trójmiasta	30	0	8 000,00
9.	Polski Związek Niewidomych	Piknik – festyn integracyjny	70	0	1 300,00
10.	Polski Związek Niewidomych	Turniej warcabowy	12	0	500,00
11.	Polski Związek Niewidomych	Obchody Dnia Białej Laski	83	0	2 000,00
12.	Polski Związek Głuchych	70-lecie Koła PZG	40	0	3 600,00
13.	Polski Związek Niewidomych	Mikołajki dla dzieci	0	20	319,00
14.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	Spotkanie Oplatkowe	48	0	2 000,00
15.	Stowarzyszenie Pomocy	Turniej Bowlingowy	57	0	827,50

	Upośledzonym Umysłowo				
16.	Polski Związek Głuchych	Spotkanie Oplatkowe	35	0	1 600,00
<i>RAZEM</i>					50 236,50

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. a ustawy można dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoby niepełnosprawne uczestniczące w turnusach rehabilitacyjnych korzystają z całodobowej opieki lekarsko-pielęgniarskiej, leczenia farmakologicznego i diet odpowiednio zaleconych przez lekarza prowadzącego. Ponadto uczestnicy turnusu mogą korzystać z wykwalifikowanej pomocy psychologicznej i fachowej wiedzy przekazywanej przez personel danego ośrodka w formie prezentacji i wykładów, wiedzy na temat przyczyn niektórych schorzeń cywilizacyjnych, zagrożeń związanych z nieprawidłowym trybem życia, nawykami i odżywianiem, a także sposobów zapobiegania negatywnym skutkom tych zjawisk. Osoba niepełnosprawna może brać udział w terapiach psychologicznych, edukacji zdrowotnej prowadzonej przez wysokokwalifikowaną kadrę.

W ośrodkach odbywają się prelekcje na tematy regionalne, historyczne, wykłady z zakresu nowych metod terapeutycznych. Osoba niepełnosprawna ma możliwość uczestniczenia w wyprawach poznawczych do szczególnie atrakcyjnych miejscowości regionu, w którym turnus się odbywa. Organizowane na turnusach są również koncerty muzyczne, pokazy tańca towarzyskiego, ogniska i wieczorki taneczne.

Większość organizowanych turnusów to turnusy usprawniająco-rekreacyjne, na których osiąga się efekty rewalidacyjne w zakresie schorzeń podstawowych oraz percepcji sensorycznej i poprawy koordynacji psychoruchowej. Osoba niepełnosprawna integruje się z grupą i z otoczeniem co znacznie wpływa na umiejętność radzenia sobie z niepełnosprawnością i nawiązywanie nowych kontaktów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007, Nr 230 poz. 1694, z późn. zm.) wysokość dofinansowania wynosiła:

- 30% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lata uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;
- 27% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 25% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym obliczonym według „przeciętnego wynagrodzenia” na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Tabela 10

Stopień niepełnosprawności	IV kwartał 2017 (4516,69zł)	I kwartał 2018 (4622,84zł)	II kwartał 2018 (4521,08zł)	III kwartał 2018 (4580,20 zł)
Znaczny (30%)	1355,00	1387,00	1356,00	1374,00
Umiarkowany (27%)	1220,00	1248,00	1221,00	1237,00
Lekki (25%)	1129,00	1156,00	1130,00	1145,00
Dzieci do 16 roku życia lub od 16 do 24 uczące się nie pracujące (30%)	1355,00	1387,00	1356,00	1374,00
Opiekun (20%)	903,00	925,00	904,00	916,00
Pracownik ZPCH (20%)	903,00	925,00	904,00	916,00

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2018 otrzymało **386** osób, w tym:

- 158 osób dorosłych i ich 94 opiekunów,
- 69 dzieci i ich 65 opiekunów.

Łącznie w roku 2018 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON w wysokości **435 545 zł**, w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę **285 967 zł**, co stanowiło **66%** środków,
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę **149 578 zł**, co stanowiło **34%** środków.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystało **112** kobiet, co stanowiło **29%** ogółu osób. Mieszkańcy wsi stanowili **13%** ogółu osób (**49** osób).

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy można dofinansować osobom niepełnosprawnym likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Realizacja tego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

W 2018 r. wpłynęło 71 wniosków o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na łączną kwotę 469 169,93 zł. Zawarto 34 umowy o dofinansowanie, z czego zrealizowano 32. Wyplacona kwota dofinansowań wyniosła 122 383,91 zł. Spośród osób, które otrzymały dofinansowanie większość przystosowywała łazienki do swoich potrzeb, m.in. likwidowano wanny, które ustępowały miejsca odpływom liniowym lub tzw. kopertom. Montowano także uchwyty, poręcze oraz siedziska prysznicowe. W ramach zadania jeden wnioskodawca otrzymał dofinansowanie do wybudowania podjazdu. 40% osób, które otrzymały dofinansowanie stanowiły kobiety.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń.

Likwidacja tej bariery powinna spowodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Na dofinansowanie likwidacji barier technicznych wpłynęło w 2018 r. 58 wniosków na kwotę 435260,74 zł. Zrealizowano 40 wniosków na kwotę 168 795,00 zł. Większość, bo 31 osób, otrzymała w ramach tego zadania dofinansowanie do zakupu łóżka rehabilitacyjnego, 3 do zakupu schodolazu, 2 do podnośników transportowych. Sfinansowano także zakup roweru trójkołowego, izolację akustyczną pokoju, krzesło schodowe oraz zakup i montaż podnośnika pionowego w kwocie 38 000,00 zł. Większość beneficjentów pomocy stanowiły kobiety (24).

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie wiedzy. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej kontakt z otoczeniem.

W 2018 r. 20 wnioskodawców ubiegało się o dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się. Łączna kwota wnioskowana wyniosła w tym zadaniu 62 372,53 zł. Wyplacono natomiast 15 500,00 zł dla 9 wnioskodawców - 4 z nich to kobiety. Większość osób wnioskowała o dofinansowanie do zakupu komputera, który za pośrednictwem internetu pozwoliłby im na komunikowanie się ze światem zewnętrznym. Dofinansowano również zakup urządzenia lektorskiego.

W 2018 r. zgodnie z zarządzeniem dyrektora Centrum przeprowadzono kontrole:

- 1) zakupionego sprzętu rehabilitacyjnego u 3 osób (na poziomie 15% umów zawartych w 2017 r., 10% umów zawartych w 2016 r. oraz 5% umów zawartych w 2015 r.);
- 2) sprzętu likwidującego bariery w komunikowaniu u 11 osób (na poziomie 15% umów zawartych w 2017 r., 10% umów zawartych w 2016 r. oraz 5% umów zawartych w 2015 r.).

Pies przewodnik

Osoby niewidome lub niedowidzące z uwagi na swoją niepełnosprawność napotykają szereg trudności, szczególnie w przemieszczaniu się. Dzięki pomocy psa przewodnika, który jest psem wyszkolonym indywidualnie, mogą m.in. swobodnie poruszać się w przestrzeni publicznej oraz aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

W 2018 roku dofinansowanie ze środków Powiatu Inowrocławskiego na utrzymanie psa przewodnika osoby niewidomej tj. zakup karmy, usług weterynaryjnych, otrzymała jedna mieszkanka Inowrocławia w wysokości 3 500,00 złotych.

Aktywny samorząd.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w 2018 roku po raz kolejny przystąpiło do realizacji pilotażowego programu "Aktywny samorząd". Wnioski były przyjmowane od 1 marca do 10 października 2018 r.

Program „Aktywny samorząd” umożliwia aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób niepełnosprawnych, jest rozszerzeniem działań realizowanych przez samorządy w zakresie zaopatrzenia beneficjentów w sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidowania barier komunikacyjnych. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Proponowane formy wsparcia dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe: przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego; aktywizacja społeczna, zawodowa lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych; aktywizacja zawodowa poprzez zastosowanie elementów wspierających zatrudnienie; poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji; wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych. W programie mogły brać udział osoby w wieku aktywności zawodowej (kobiety do 60 roku życia, mężczyźni do 65 roku życia) oraz dzieci i młodzież w wieku do 18 lat. Dodatkowo w obszarze C dofinansowanie mogły otrzymać kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia, o ile byli zatrudnieni.

Program obejmował następujące obszary wsparcia:

1) **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
w tym:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – wpłynęły 3 wnioski, **dofinansowanie otrzymały 3 osoby w wysokości 16 470,00 zł,**
- Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – wpłynęły 4 wnioski, **które zostały zrealizowane pozytywnie, udzielono dofinansowania w wysokości 5 641,63 zł.**

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – do Centrum wpłynęło 21 wniosków, **dofinansowanie otrzymało 18 osób i wypłacono kwotę 106 575,00 zł,**
- Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – wpłynęły 3 wnioski, **które zostały zrealizowane pozytywnie, udzielono dofinansowania w wysokości 6 000,00 zł.**

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym - obszar nie był realizowany w roku 2018,
- Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym - wpłynęły 33 wnioski, **dofinansowanie otrzymało 31 osób w wysokości 78 118,00 zł,**
- Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – wpłynęły 2 wnioski, **które zostały zrealizowane pozytywnie, udzielono dofinansowania w wysokości 30 600,00 zł,**
- Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) – w 2018 r. nie wpłynął żaden wniosek na to zadanie,

d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wpłynęło 6 wniosków, **dofinansowanie otrzymało 5 osób w wysokości 8 126,82 zł;**

2) **Moduł II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Od 2016 roku nastąpiły zmiany w procedurach wypłacania dofinansowania w ramach Modułu II w związku z czym wnioskodawcy w tym roku otrzymali jedynie część dofinansowania, ponieważ po podpisaniu umowy wypłacone zostały tylko kwoty za czesne, dodatki natomiast będą wypłacone po dostarczeniu zaświadczeń o ukończeniu semestru,

– wpłynęło 59 wniosków, **dofinansowanie otrzymały 54 osoby w wysokości 121 720,00 zł.**

W 2018 r. przeprowadzono kontrole w następujących obszarach: **Moduł I** - Obszar B Zadanie 1 - 5 osób, Obszar C Zadanie 2 - 5 osób, **Moduł II** – 5 osób.

Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III.

Celem programu jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Można to uzyskać poprzez stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób z niepełnosprawnością zatrudnionych na otwartym rynku pracy, obejmujących m.in. stopniowe zwiększanie uczestnictwa w szkolnictwie powszechnym dzieci niepełnosprawnych (infrastruktura szkół, kwalifikacje nauczycieli), zmodernizowanie chronionego rynku pracy oraz jego roli, zapewnienie powszechnej dostępności do wysokiej jakości rehabilitacji, zmiany w systemie finansowania wsparcia zatrudnienia osób niepełnosprawnych, dostosowanie środków transportu do obsługi i przewożenia osób niepełnosprawnych. Środki stanowiące budżet programu w większym zakresie kierowane są do regionów słabo rozwiniętych gospodarczo i społecznie z tym zastrzeżeniem, że będą kierowane na obszar całego kraju, przy czym efekt wyrównywania różnic między regionami będzie osiągany poprzez zróżnicowanie intensywności pomocy. W ramach programu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może przekazywać dodatkowe środki realizatorom programu – jednostkom samorządu powiatowego, przy czym największe wsparcie kierować do powiatów, leżących w podregionach o najniższym stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Środki te będą wykorzystywane na działania mające na celu wyrównywanie różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób niepełnosprawnych,

w tym na likwidację barier w urzędach i placówkach edukacyjnych, w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, likwidację barier transportowych oraz aktywizację zawodową tych osób.

W 2018 roku w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III zrealizowano trzy projekty. Pierwszy z nich to zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej w Warzynie. Koszt zadania to 124 895,00 zł, z czego 80 000,00 zł to środki uzyskane z PFRON w ramach projektu, a 44 895,00 zł to środki własne powiatu. Drugi projekt to zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Dziennego Domu Pobytu Senior+ w Żalinowie. Koszt tego zadania to 149 900,00 zł. Powiat inowrocławski przekazał ze środków PFRON dofinansowanie w wysokości 80 000,00 zł, natomiast pozostałe 69 900,00 zł to środki własne Gminy Inowrocław. Trzeci projekt to dobudowa pochylni i dojścia do budynku Samorządowego Przedszkola w Gniewkowie. Koszt tej inwestycji to 158 599,60 zł z czego 74 841,00 zł przekazał za pośrednictwem Powiatu Inowrocławskiego PFRON, a 83 758,60 zł pokryła Gmina Gniewkowo.

Rodzina w Centrum.

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu kontynuowało realizację projektu partnerskiego pn. „Rodzina w Centrum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. Działania w projekcie przyczyniły się do rozwoju i poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, a tym samym zapewniły rodzinom możliwość lepszego funkcjonowania w przyszłości.

Projekt skierowany był do osób z powiatu inowrocławskiego i realizowany był do czerwca 2018 r. Projekt obejmował dwie grupy docelowe:

- 1) osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym:
  - osoby przebywające w pieczy zastępczej,

- osoby opuszczające pieczę zastępczą,
  - osoby w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą.

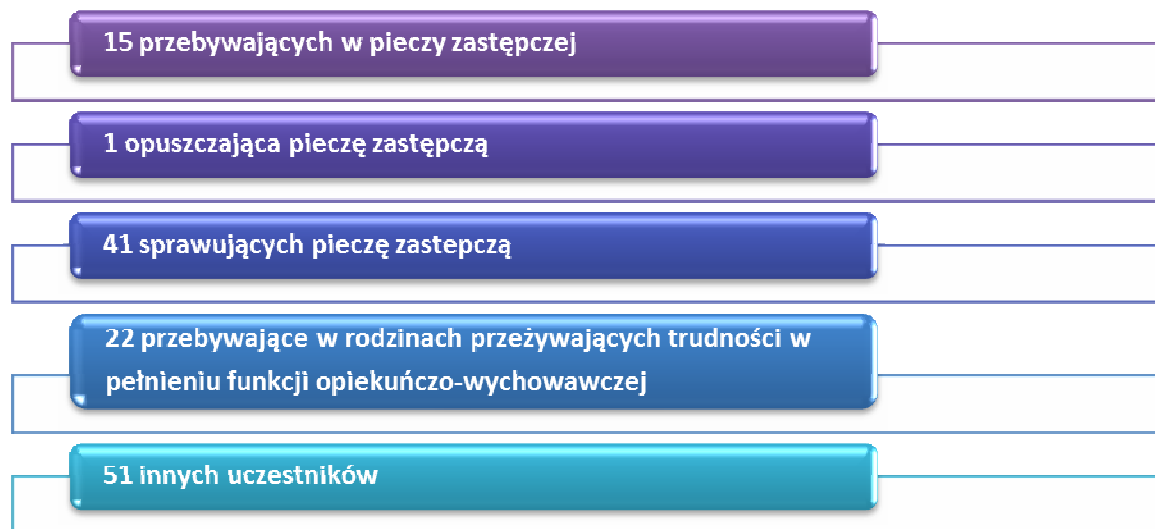
W ramach projektu „Rodzina w Centrum” PCPR w Inowrocławiu realizowano następujące formy wsparcia:

- 1) specjalistyczne poradnictwo rodzinne:
  - pedagogiczne,
  - prawne,
  - psychologiczne,
- 2) warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie;
- 3) zajęcia animacyjne dla dzieci, których rodzice korzystają z warsztatów;
- 4) warsztaty dla osób przebywających i opuszczających pieczę zastępczą;
- 5) wyjazdy edukacyjne wzmacniające więzi i relacje pomiędzy rodzicami a dziećmi;
- 6) bony edukacyjne dla osób opuszczających pieczę zastępczą;
- 7) supervizje rodzin zastępczych;
- 8) warsztaty dla dzieci „Moje emocje”;
- 9) spotkania dotyczące rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

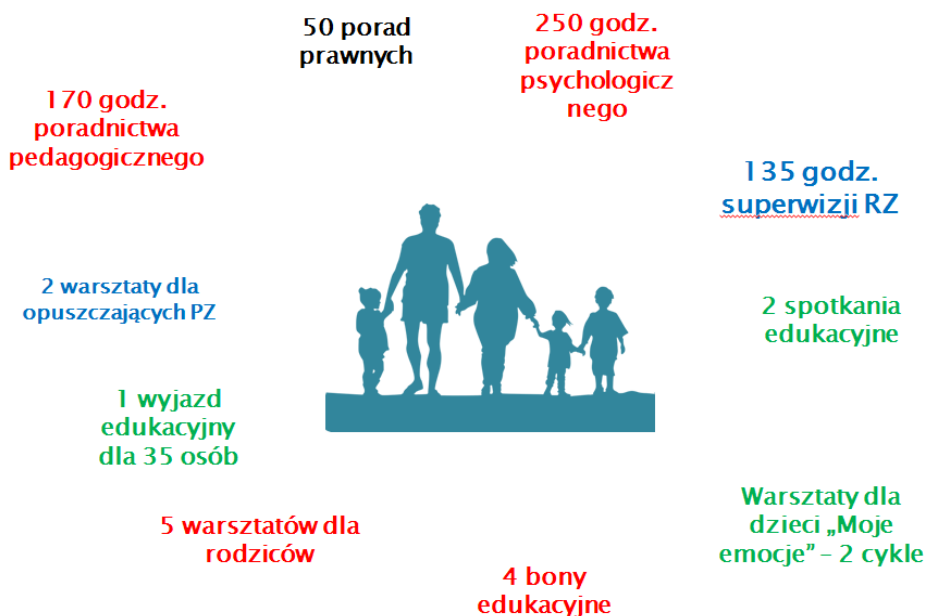
Warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie dotyczyły zagadnień takich jak:

- wspieranie dziecka w nauce i realizacji obowiązku szkolnego, na którym omówiono przyczyny trudności w nauce, motywowanie do nauki oraz ustalanie planu nauki i wypoczynku,
- „poukładana” rodzina był warsztatem na którym rodzice uczyli się budować autorytet dziecka, stawiać granice, radzić sobie z reakcją dziecka na odmowę i zakaz,
- czego potrzebują rodzice miał na celu ukazanie potrzeb rodziców, metod by rodzic czuł się spełniony, szczęśliwy, radosny i spokojny,
- umiejętności wychowawcze w obliczu trudności miały na celu poznanie metod wychowawczych, pozytywnej dyscypliny, stawiania granic dziecku oraz omówienie konfliktu pokoleń,
- wychowanie w pigułce miało na celu pokazanie jak rozpoznawać i wyrażać uczucia, pokazanie norm i zasad w wychowaniu, akceptacja dziecka oraz omówienie barier komunikacyjnych.

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. w powiecie inowrocławskim do projektu przystąpiło **130** osób, w tym:

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. zrealizowano następujące formy wsparcia:

W 2018 r. na realizację projektu wydatkowano kwotę 204 435,25 zł. Projekt finansowany był z dotacji celowej w kwocie 198 795,25 zł i środków własnych powiatu w kwocie 5 640,00 zł.

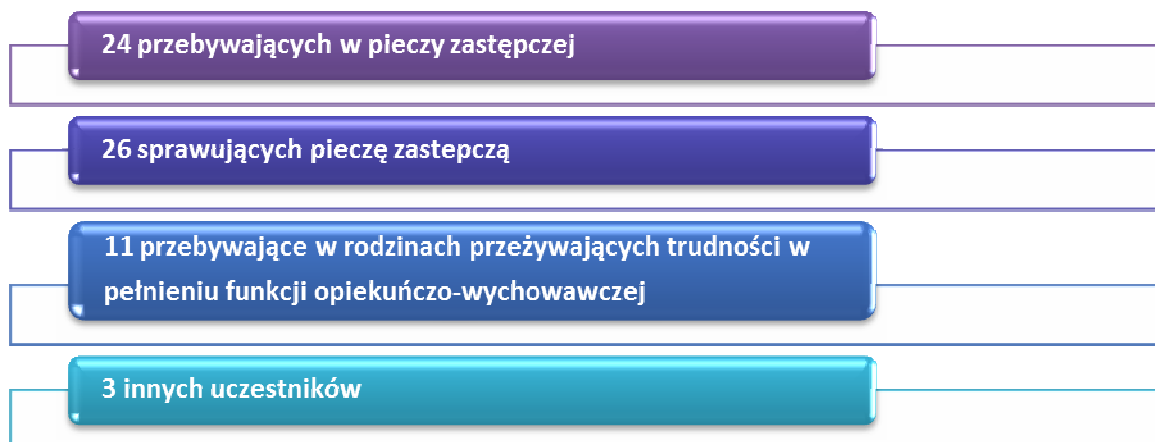
Rodzina w Centrum 2.

Projekt „Rodzina w Centrum 2” jest kontynuacją projektu „Rodzina w Centrum” i tak jak on jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Główny cel projektu oraz jego adresaci nie zmienili się. Planowane efekty realizacji projektu to pokonanie trudności i wzmocnienie kompetencji oraz więzi w rodzinach naturalnych i zastępczych, nabycie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami przez dzieci oraz wzmocnienie kompetencji i podniesienie samooceny młodzieży przebywającej i opuszczającej pieczę zastępczą.

W ramach projektu zrealizowano w 2018 r. następujące formy wsparcia:

Od lipca do grudnia 2018 r. do projektu przystąpiło 64 osoby, w tym:

Na realizację projektu wydatkowano 61 305,24 zł w tym z dotacji celowej 54 562,24 zł i ze środków własnych powiatu 6 743,00 zł.

Z WIGOREM w lepsze jutro

Od stycznia 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu z ramienia Powiatu Inowrocławskiego jest partnerem projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. pn. „Z WIGOREM w lepsze jutro”. Partnerem wiodącym jest Spółdzielnia socjalna WIGOR. Celem projektu jest zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi poprzez stworzenie ośrodka zapewniającego opiekę dzienną – Mobilny Klub Seniora oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej z terenu Gminy Inowrocław poprzez placówkę wsparcia dziennego w formie podwórkowej – Mobilnego Klubu Juniora.

Projekt wsparciem obejmuje 30 osób niesamodzielnymi oraz 50 dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Uczestnicy projektu biorą udział w zajęciach integracyjno-aktywizujących, rehabilitacyjnych, kulinarnych, kulturalnych, językowych, wyjazdach turystycznych, warsztatach psychologicznych, zajęciach z zakresu rozwijania kompetencji społecznych i obywatelskich. Wszystkie formy wsparcia kontynuowane będą w roku 2019.

„Kooperacja – efektywna i społeczna”

Na mocy Porozumienia w sprawie zasad współpracy przy realizacji projektu „Kooperacja – efektywna i skuteczna” z dnia 25 czerwca 2018 r. zawartego pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, w imieniu którego działa Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu a Powiatem Inowrocławskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu współpracuje w celu wypracowania i wdrożenia modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych dla gmin miejsko-wiejskich.

W I etapie realizowanego projektu w ramach Powiatowej Grupy Refleksyjnej, stworzonej przez zespół osób zajmujących się zagadnieniami z zakresu: pomocy społecznej, oświaty, zatrudnienia, nadzoru kuratorskiego, sportu i zdrowia odbyły się 4 dwudniowe spotkania. Czas ten pozwolił między innymi na stworzenie zintegrowanej grupy ekspertów podejmujących próby zmierzające do stworzenia korelacji w dziedzinach, niezbędnych do skutecznego oddziaływania w środowisku osób wykluczonych oraz rodzin w ciężkich kryzysowych sytuacjach. Praca nad modelami kooperacji instytucji pomocy i integracji społecznej z instytucjami sektorowymi w wybranych obszarach przyniosła członkom zespołu poczucie spójnej misji, której powodzenie ma szansę usprawnić dotychczasowy system pomocy. Poszczególni członkowie zespołu wypracowali wspólnie z prowadzącym otwartą płaszczyznę porozumienia i formy dyskusji, pozwalające na osiągnięcie zdecydowanej motywacji do działań w tym przedmiocie. Podkreślano zarówno potrzebę koordynacji działań poszczególnych instytucji, jak i konieczność ścisłej wymiany informacji pomiędzy nimi w celu odpowiedniego dostosowania form i zakresu świadczonej pomocy. Niebagatelne znaczenie zgodnie przypisano również zagadnieniu integracji merytorycznej różnych sektorów wsparcia oraz swobodnego dostępu do niektórych usług, np. pomocy psychologicznej, warsztatów i zajęć bez konieczności pokonywania barier, związanych między innymi z odległością oraz czasem pracy instytucji pomocowych (np. interwencje w godzinach nocnych, sytuacje nagłe i kryzysowe, szczególnie w aspekcie zabezpieczenia nieletnich).

Odbyło się też jedno spotkanie Powiatowej Grupy Decydentów, składające się z osób decyzyjnych z poziomu gminy i powiatu. Uczestnicy tych spotkań zapoznali się z założeniami projektu, dzielili doświadczeniami zawodowymi na polu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz pracowali nad analizą elementów systemu pomocy i wsparcia rodzin na różnych

szczeblach samorządowych. W spotkaniach Powiatowych Grup Decydentów wzięli udział pracownicy instytucji z obszaru pomocy społecznej, oświaty, rynku pracy, a także reprezentanci urzędów gmin, starostw powiatowych, służby zdrowia, służby kuratorskiej, policji, organizacji pozarządowych, ośrodków kultury. Spotkania prowadzili reprezentanci Centrum Badań nad Rodziną Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, który jest partnerem w realizacji projektu, we współpracy z regionalnymi animatorami z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu.

Program korekcyjno-edukacyjny.

W 2018 r. w powiecie inowrocławskim został zrealizowany program korekcyjno-edukacyjny. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Celem szczegółowym jest:

- powstrzymanie uczestników programu przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- uznanie przez uczestników programu swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- uzyskanie przez uczestników programu informacji o możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Adresatami programu były osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie. Program polega na systematycznym uczestniczeniu w 15 spotkaniach, łącznie 60 godzin. Warunkiem ukończenia programu jest uczestniczenie w min. 80% zajęć.

Do programu przystąpiło 16 osób, ukończyło 12. Zajęcia odbywały się w formie sesji grupowych w oparciu o scenariusz programu Duluth. Środki na realizację powyższego programu pozyskane zostały z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Na realizację programu wydatkowano 12 528,22 zł.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Od stycznia 2010 r. przy Centrum działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, zwany dalej Ośrodkiem. Przedmiotem działalności Ośrodka jest świadczenie bezpłatnej

i anonimowej pomocy osobom, rodzinom, które znalazły się w trudnej dla nich sytuacji życiowej. Pomoc ta ma na celu zapobieganie przejścia kryzysu w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Z usług ośrodka korzystały:

- 1) osoby, które znalazły się w nagłym lub przewlekłym kryzysie;
- 2) osoby obciążone następstwami wielu trudnych zdarzeń w swoim życiu;
- 3) osoby doznające przemocy.

Ze względu na specyfikę pracy konieczna jest współpraca wielu specjalistów, w związku z tym klienci korzystali z pomocy:

- 1) psychologów-terapeutów;
- 2) pedagoga;
- 3) prawników;
- 4) pracownika socjalnego.

W 2018 r. z pomocy ww. specjalistów skorzystały 643 osoby, podjęto 1595 interwencji. Kontakty indywidualne z klientami:

- 1) psycholodzy - 761;
- 2) pedagog - 117;
- 3) prawnicy - 195.

Najwięcej interwencji przeprowadzono w sprawach:

- 1) przemocy w rodzinie - 174;
- 2) rozwodowych - 253;
- 3) długów - 49;
- 4) zaburzeń psychopatologicznych - 119;
- 5) konfliktów rodzinnych - 77;
- 6) konfliktów małżeńskich - 140;
- 7) problemów emocjonalnych - 397;
- 8) alkoholizmu - 142;
- 9) problemów wychowawczych - 288;
- 10) walki o odzyskanie władzy rodzicielskiej - 36;
- 11) chorób terminalnych - 23;
- 12) wydarzeń traumatycznych - 233;
- 13) żałoby - 50;
- 14) przemocy rówieśniczej - 706;

15) cyberprzemocy - 21;

16) stalkingu - 79.

W Ośrodku oprócz podejmowanych interwencji, terapii i wsparcia klientów prowadzono również następujące działania:

- grupę dla sprawców przemocy, w której uczestniczyło łącznie 35 mężczyzn. Odbyło się 20 spotkań. Głównym celem spotkań była redukcja zachowań przemocowych, nauka prawidłowej komunikacji partnerskiej, zdobycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,

- grupę dla dzieci i rodziców w sytuacji około rozwodowej (20 spotkań), w której uczestniczyło 74 osoby, w tym 36 dorosłych i 38 dzieci. Celem grupy było poznanie emocji i uczuć, które może odczuwać człowiek w trudnych sytuacjach życiowych, poznanie własnych praw i wyrażanie potrzeb w sytuacji rozvodu,

- grupę dla młodzieży z problemami psychospołecznymi (20 spotkań), w której brało udział 21 uczestników tj. 15 dziewcząt i 6 chłopców w wieku od 13 do 18 roku życia. Główne problemy, z którymi zmierzała się młodzież to: konflikty, przemoc rówieśnicza i domowa, absencja szkolna, inicjacja alkoholowa, samookaleczenia, zaburzenia więzi, wykluczenie po ujawnieniu skłonności homoseksualnych, próby samobójcze. Jak wynika z informacji uzyskanych od rodziców, praca w grupie wnosi widoczne zmiany w zachowaniu ich dzieci.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego odbyło się spotkanie wszystkich instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którym wzięło udział 26 przedstawicieli tych jednostek. W spotkaniu uczestniczyła koordynator procedury Niebieskiej Karty Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy, podkomisarz Monika Herman oraz psycholog, biegły sądowy z zakresu wykorzystywania seksualnego dzieci Pani Arletta Jastrzębska – Kęcik.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przeprowadził szkolenie „Pomoc dziecku doświadczającemu przemocy w rodzinie – Procedura NK”. W szkoleniu wzięło udział 30 nauczycieli ze szkół, z terenu gminy Kruszwica.

Pracownicy OIK zaprosili 26 pedagogów z terenu powiatu inowrocławskiego na szkolenie pt. „Różne oblicza depresji u dzieci i młodzieży”.

Z okazji Dnia Kobiet odbyła się debata dla mieszkank Inowrocławia, której tematem było „Po pierwsze bezpieczeństwo – Pomoc w sytuacjach trudnych”. Spotkanie

zorganizowano wspólne z KPP w Inowrocławiu i Parafią Św. Ducha. W debacie wzięło udział 40 pań.

Ośrodek zorganizował dwudniowe szkolenie dla policji, pracowników socjalnych oraz kuratorów i psychologów z powiatu inowrocławskiego dot. „Praca z osobą stosującą przemoc z perspektywy prawnej i psychologicznej” W szkoleniu wzięło udział 60 osób.

Oprócz wyżej wymienionych działań Ośrodek współpracował z policją, prokuraturą, sądami, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej oraz kościołem. Pracownik Ośrodka jest członkiem Zespołów Interdyscyplinarnych przy GOPS oraz MOPS w Inowrocławiu. Na bieżąco pracownicy Ośrodka udzielają konsultacji pracownikom służb pomocowych w powiecie inowrocławskim.

W Ośrodku zatrudniona była jedna osoba na pełnym etacie, ponadto zatrudnieni byli psychologowie i pedagodzy i prawnik na umowy cywilno-prawne, którzy udzielali porad i konsultacji. Utrzymanie Ośrodka wyniosło 149 307,00 zł.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach istnieje od 1 stycznia 2010 roku. Działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, zlokalizowany jest w Jaksicach przy ul. Sportowej 4.

Podstawę prawną funkcjonowania Ośrodka stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie natomiast zadania, jakie realizuje wynikają z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ośrodek spełnia również standardy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Główny cel realizowany przez SOW to udzielanie specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy domowej w zakresie interwencyjnym, bytowym, terapeutyczno-wspomagającym, co ma służyć bezpieczeństwu i ochronie oraz czasowej izolacji od źródeł kryzysu.

Ponadto, istotnym zadaniem Ośrodka jest zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i ich dzieciom bezpieczeństwa osobistego oraz wsparcia i pomocy,

dzięki któremu będą mogły poradzić sobie z traumatycznymi doświadczeniami, odzyskać szacunek dla siebie i zacząć samodzielnie budować nowe, wolne od przemocy życie. Poza ochroną ofiar przed osobą stosującą przemoc, Zespół Pracowników Ośrodka, pracuje również nad nabraniem przez ofiary przemocy w rodzinie dystansu do istniejącej sytuacji. Dążeniem jest także wypracowywanie z klientami Ośrodka większej łatwości w podejmowaniu decyzji, poprawienie ich relacji z dziećmi oraz wzmocnienie kondycji psychicznej. Pracuje się również nad aktywizacją zawodową, podnoszeniem wiedzy i świadomości prawnej, zwiększeniem poczucia własnej wartości, wiary w swoje możliwości nad odzyskaniem kontroli nad własnym życiem oraz rozwojem osobistym. Celem jest również pomyślnie załatwianie spraw urzędowych w różnych instytucjach, m. in. ops-y, policja, prokuratura, sądy, urzędy miast lub gmin w sprawie pozyskania mieszkań, szkoły, poradnie itp.

Usługi w zakresie interwencyjnym świadczone w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach, to przede wszystkim zapewnienie, bezpłatnego i bez wcześniejszego skierowania, schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie jak i ich dzieciom, tym samym odizolowanie od sprawcy przemocy. Beneficjenci mogą przebywać w Ośrodku do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia terminu pobytu w indywidualnych, uzasadnionych przypadkach. Oprócz tego, natychmiastowo udzielane jest wsparcie oraz pomoc psychologiczna czy medyczna. Wszystko w zależności od potrzeb rodziny.

W ramach usług zabezpieczających potrzeby bytowe, klienci Ośrodka mają zapewnione wyżywienie, środki higieny osobistej i czystości. Do dyspozycji są również odpowiednio wyposażone pomieszczenia higieniczno-sanitarne, kuchnia, łazienka, wspólny pokój dziennego pobytu z miejscem zabaw dla dzieci i miejscem do nauki.

W zakresie terapeutyczno-wspomagającym diagnozuje się problem przemocy w rodzinie, opracowuje indywidualny plan pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniający: potrzeby, cele, metody i czas pomocy. Udziela się również poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego, a także konsultacji wychowawczych. Wspiera formami indywidualnej terapii, m. in. w celu nabycia umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie. Dokonuje się oceny sytuacji dzieci w rodzinie i udziela im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy pedagogicznej. Ośrodek umożliwia również uczestniczenie w grupie wsparcia.

W okresie sprawozdawczym w Ośrodku przebywało 41 osób (w tym 22 kobiety i 19 dzieci). Przedział wiekowy kobiet to 19-73 lata, średnia wieku 39 lat, natomiast średnia

wieku dzieci to 5 lat. Główną przyczyną przyjęcia do Ośrodka była przemoc fizyczna, psychiczna ze strony mężów, partnerów, ojców oraz innych osób. Średniomiesięczny stan mieszkańców Ośrodka wyniósł 4 osoby.

Ważnym elementem pracy były działania specjalistów, m. in. prawnika, psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga, pracownika prowadzącego oraz pozostałych pracowników. Udzielali oni pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowych, dokonywali diagnozy sytuacji oraz prowadzili konsultacje wychowawcze. Organizowane były zajęcia edukacyjno-wychowawcze dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz ich dzieci, zajęcia pedagogiczne, a także zajęcia edukacyjne nt. zjawiska przemocy domowej. Łącznie we wszystkich zajęciach wzięło udział 19 osób i przeprowadzono dla nich 78 spotkań/zajęć.

W 2018 r. przeprowadzono zajęcia edukacyjno-profilaktyczne nt. przemocy domowej, łącznie uczestniczyło w tych zajęciach 92 uczniów z 2 szkół licealnych z powiatu inowrocławskiego. W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie pomocy i wsparcia 287 osobom, w tym 246 osobom w formie doraźnej (prawnik, psycholog) i 41 osobom w formie pomocy całodobowej. Łącznie udzielono 1404 porad, konsultacji i terapii.

W Pokoju Przesłuchań mieszczącym się w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach w roku 2018 przeprowadzono 39 przesłuchań małoletnich świadków.

Średnie zatrudnienie w 2018 r. wyniosło 6,24 etatu, natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie 2 873,79 zł. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. W okresie sprawozdawczym wydatkowano na działalność Ośrodka 387 988,70 zł.

Pomoc dla cudzoziemców posiadających ważną Kartę Polaka.

Po raz drugi w Powiecie Inowrocławskim w 2018 roku realizowano zadanie wypłaty świadczenia pieniężnego, na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, dla osoby posiadającej obywatelstwo białoruskie, w związku ze złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z powołaniem się na posiadanie ważnej Karty Polaka.

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego. Posiadaczowi Karty Polaka przysługują uprawnienia wynikające z ustawy o Karcie Polaka uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 7 września 2007 roku. Może ona być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do Narodu Polskiego i spełni łącznie następujące warunki:

- wykaże swój związek z polskością przez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego, który uważa za język ojczysty oraz znajomość i kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów,
- w obecności konsula Rzeczypospolitej Polskiej, lub upoważnionego pracownika uprawnionej organizacji, złoży pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego,
- wykaże, że jest narodowości polskiej lub posiadała obywatelstwo polskie, lub co najmniej jedno z jej rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej lub posiadało obywatelstwo polskie albo przedstawi zaświadczenie organizacji polskiej lub polonijnej działającej na terenie jednego z państw, o których mowa w ustawie, potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich 3 lat.

Karta może być przyznana wyłącznie osobie posiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka obywatelstwo Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Estonii, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Litwy, Łotwy, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej, Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy lub Uzbekistanu albo posiadającej w jednym z tych państw status bezpaństwowca. Karta Polaka może być także przyznana osobie będącej obywatelem jednego z państw, o których mowa powyżej, której polskie pochodzenie zostało prawomocnie stwierdzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego albo zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Posiadacz Karty Polaka ma prawo do świadczenia pieniężnego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Polsce, w przypadku złożenia wniosku o pobyt stały w Polsce. Wpłaty świadczenia na podstawie decyzji wojewody dokonuje starosta właściwy ze względu na miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby uprawnionej do świadczenia pieniężnego. Na terenie Powiatu Inowrocławskiego starosta wykonuje powyższe zadanie za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Świadczenie przysługuje wnioskodawcy, jego małżonkowi i małoletnim dzieciom na okres do 9 miesięcy. W okresie pierwszych 3 miesięcy świadczenie wynosi równowartość 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w roku złożenia wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego na wnioskodawcę i jego małżonka oraz równowartość 50% tej kwoty na każde małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską

wnioskodawcy lub jego małżonka. W okresie od 4 do 9 miesiąca świadczenie pieniężne wynosi 60% kwot określonych powyżej.

W 2018 roku zgodnie z decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego wypłacono pomoc tytułem pokrycia kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania dla dwóch Wnioskodawców na łączną kwotę 21 540,00 zł. Dla Wnioskodawcy posiadającego obywatelstwo białoruskie, jego małżonki oraz małoletniego dziecka, świadczenie zostało przyznane na okres 9 miesięcy, na łączną kwotę 16 500,00 zł. Dla Wnioskodawcy posiadającego obywatelstwo ukraińskie, świadczenie zostało przyznane na okres 6 miesięcy, na łączną kwotę 5 040,00 zł.

Pozostała działalność.

W ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz nauczycieli emerytów i rencistów placówek opiekuńczo-wychowawczych przyznano 6 świadczeń na kwotę 3 000,00 zł.

Zgodnie z art. 19 ust. 17 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego. Centrum przekazywało sprawozdania i zbiory centralne wykonywanych zadań na bieżąco.

Zorganizowano obchody Dnia Pracownika Socjalnego. Podczas uroczystości 21 listopada 2018 r. Wicestarosta Inowrocławski wręczył pamiątkowe listy gratulacyjne wyróżniającym się pracownikom domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i Centrum.

W siedzibie Centrum odbyły się 4 spotkania członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w której skład wchodzi członkowie stowarzyszeń. Na spotkaniach opiniowane były uchwały i programy dotyczące osób niepełnosprawnych realizowane przez Centrum. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020 została powołana Zarządzeniem Nr 23/2016 Starosty Inowrocławskiego z dnia 30 czerwca 2016 roku. W skład Rady wchodzi przedstawiciel Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”, przedstawicielka Stowarzyszenia „Amazonki”, przedstawicielka Fundacji „Przystań Nadziei”, pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu oraz pracownik Centrum. Działalność Rady jako organu opiniowczo-doradczego skupia się na opiniowaniu projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu Inowrocławskiego pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Podejmuje działania doradcze w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, które jest wydawcą magazynu „Integracja”. Centrum zamawia magazyn w liczbie 75 szt. Magazyn jest rozprowadzany bezpłatnie do placówek podległych oraz osób zainteresowanych tematyką niepełnosprawności. Celem jest wspieranie działań podejmowanych przez Stowarzyszenie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskiwaniu informacji.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi powołana została Komisja opiniująca wnioski na dofinansowania likwidacji barier architektonicznych i technicznych. W skład komisji weszli przedstawiciele Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”.

Centrum w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi pomaga promować działalność organizacji, udostępniając własną stronę internetową, www.pcpr-ino.pl, na której są zamieszczane aktualne informacje tj. dane adresowe, telefony oraz informacje o funkcjonowaniu stowarzyszeń.

Kontrole przeprowadzone przez pracowników Centrum w jednostkach nadzorowanych:

- 1) DPS w Inowrocławiu, 11 grudnia 2018 r.;
- 2) DPS w Parchaniu, 23 października 2018 r.;
- 3) DPS w Warzynie, 30 października 2018 r.;
- 4) DPS w Tarnówku, 19 listopada 2018 r.;
- 5) DPS w Ludzisku, 28 listopada 2018 r.;
- 6) WTZ w Inowrocławiu, 21 grudnia 2018 r.

Jednocześnie korzystając z uprawnień kontrolnych wobec organizatorów i ośrodków prowadzących turnusy rehabilitacyjne przeprowadzono 31 sierpnia 2018 r. kontrolę w Sanatorium Uzdrowskim Ośrodku Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „Oaza”, w Sanatorium Uzdrowskim „Modrzew” i Szpitalu Uzdrowskim „Energetyk”.

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2018.

Na funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu potrzeba 1 051 976 zł.

Na rehabilitację społeczną i zawodową otrzymano środki z PFRON w wysokości 2 155 383 zł.

Na funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej potrzeba 157 796 zł.

Na funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie otrzymano środki w wysokości 396 000 zł.

Na pomoc zdrowotną dla nauczycieli i nauczycieli emerytów i rencistów zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na podstawie Karty Nauczyciela potrzeba 4 000 zł.

Opracował: Rafał Walter

Inowrocław, marzec 2019 r.